

Handläggare
Jonas Sverkén
0480-450044

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2023-02-28

Ärendebeteckning
VMN 2023/0014

Rev. 2023-03-10

Vatten- och miljönämnden

Yttrande över promemorian Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg

Förslag till beslut

Vatten och miljönämnden föreslår att kommunstyrelsen beslutar:

Kommunstyrelsen antar kommunledningskontorets yttrande som sitt och överlämnar det till Klimat- och näringslivsdepartementet som Kalmar kommuns svar på promemorian Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg.

Bakgrund

Kalmar kommun har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg. I promemorian lämnas förslag till ändringar i miljöbalken och lagen om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) som syftar till att utvidga förutsättningarna för att tillåta uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer. Förslaget innebär att bestämmelsen i miljöbalken som anger att regeringen endast får tillåta en ny kärnkraftsreaktor om den ersätter en permanent avstängd reaktor och uppförs på en plats där någon av de befintliga reaktorerna är lokaliserad tas bort. En följdändring föreslås också i en bestämmelse i kärntekniklagen som innehåller en hänvisning till förbuden i miljöbalken. Övriga förutsättningar för anläggningar för kärnteknisk verksamhet och tillåtighetsprövning av kärnkraftsreaktorer påverkas inte av förslaget. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2024.

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 10 april 2023.

Yttrande

Klimatkrisen är en av de absolut största utmaningarna som mänskligheten ställts inför. För att klara av Parisavtalets överenskommelse om att begränsa

den globala temperaturökningen till under 2 grader till år 2100 i jämförelse med förindustriell tid krävs en stor omställning av alla samhällets sektorer och funktioner. Omställningen måste ske utan att belasta möjligheterna att nå övriga globala hållbarhetsmål i Agenda 2030, det vill säga utan att exempelvis äventyra social hållbarhet i form av god hälsa och välmående (mål 3), rent vatten och sanitet (mål 6), hållbara städer och samhällen (mål 11) eller fredliga och inkluderande samhällen (mål 17) eftersom de globala målen är odelbara.

Kalmar kommun anser att alla kraftslag inklusive kärnkraft behövs för att klara klimatomställningen och för att producera mer billig och fossilfri el och att kärnkraft fortsatt är en del av den svenska energimixen.

Vi ser och kommer att se en fortsatt hög efterfrågan på el, till transportsektorn, bostadssektorn och till industrin. I Myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering 2022 spås att elanvändningen i Sverige på kort sikt kan landa på 280 TWh år 2035 i högsta scenariot och i spannet 210–370 TWh till år 2045. Detta att jämföra med att Sveriges elanvändning (inklusive förluster) som var 137 TWh år 2022 enligt SCB.

Kalmar kommuns uppfattning är att man redan idag kan bygga kärnkraft på redan ianspråktaga platser som dessutom är lämpliga, där acceptansen är hög hos befolkningen och där infrastrukturen finns på plats. I vår del av landet handlar det om Oskarshamn.

I det förslag till Översiktsplan som nu är på granskning anges att om det skulle bli aktuellt att pröva etablering av kärnkraft i Kalmar kommun så kommer kommunen att motsätta sig detta.

Kalmar kommun ifrågasätter promemorians konsekvensbeskrivning kring miljö, klimat och människors hälsa där det anges att ”förslaget har i sig ingen direkt påverkan på miljön, klimatet eller människors hälsa”. Kommunen menar att all form av förenkling för att bygga ut mer kärnkraft kommer att påverka miljö, klimat och säkerhetsaspekter på olika sätt. All byggnation inverkar på miljön och klimatet genom anspråkstagande av/ingrepp i mark och material, transporter mm. Särskilt stor påverkan uppstår där uranet bryts och en potentiellt massiv påverkan kan ske vid olycka kring såväl drift som lagring.

För att stora och viktiga gröna industriprojekt ska bli av måste industrin få sina önskemål om mer el i närtid. Då är vindkraft - med ställtider kring 5-10 år - det realistiska alternativet. De stora projekt av havbaserad vindkraft som nu ligger på regeringens bord måste få tillstånd att sätta igång. Det finns i dagsläget sju ansökningar som väntar på tillstånd, dessa motsvarar tillsammans 60 TWh.

Ett effektivt sätt att säkra grön och hållbar energi i närtid skulle vara att korta ner tillståndprocesserna för vindkraft. Kalmar kommun vill även se stärkta incitament för kommuner att öka andelen beviljade tillstånd. I närtid presenteras också Incitamentsutredningen med detta syfte.

Slutligen vill Kalmar kommun också peka på vikten av effektiv energianvändning genom exempelvis systematisk och incitamentdriven energieffektivisering, kapning av effekttoppar och lagring av energi.

Jonas Sverkén
Förvaltningschef

Elvira Laneborg
Hållbarhetsstrateg

Bilaga:

Remiss Promemorian Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg.